

Förändringar och paradigmskiften

Då jag ser över bidragen till höstens första nummer av *Finsk Tidskrift* slås jag av att alla på något sätt tacklar frågor om paradigmskiften, förändring eller nytänk. Egentligen är detta inte förvånande. All analys av samhälle och kultur exponerar någon form av förändring och utveckling, eller försöker se på kända fenomen ur nya perspektiv. De fyra artiklarna och essäerna visar dock alla hur förändring, utveckling och skiften kan se ut på olika sätt eller tolkas av skribenten på dynamiska vis.

Numrets första kollegialt granskade artikel behandlar mest tydligt skiften och förändring. Olli Lagerspetz och Kirsti Suolinna analyserar i sin artikel relationen mellan socialantropologerna Edvard Westermarck och Bronislaw Malinowski under mellankrigstiden utgående från deras vetenskapliga produktion samt personliga korrespondens. Genom fokus på både person och vetenskap synliggör Lagerspetz och Suolinna hur skiftet från Westermarcks komparativa metod till Malinowskis funktionalistiska skola tog sig uttryck.

I numrets andra kollegialt granskade artikel läggs fokus på gymnasieutbildning och förändrade arbetsmetoder inom gymnasieutbildningen. Stefan Kula, Gunilla Eklund och Annette Kronholm analyserar gymnasieutbildningens reception av studieverktyget Kodknäckaren. Verktöget, som utgår från ett genrepedagogiskt tankesätt och som utvecklats av ett lärarkollegium vid ett finlands-svenskt gymnasium, har som syfte att höja läs- och skrivkunnskap samt hjälpa studerande i lässtrategier och uppgiftslösning. Kula,

Eklund och Kronholm studerar därmed hur genrepedagogiken implementeras och mottas i praktiken.

I Anna Nygrens essä får läsaren stifta bekantskap med autistisk poetik och neuroqueer läsning. Med Monika Fagerholms roman *DIVA* som exempel visar Nygren möjligheterna som öppnas för en annan sorts läsning av den berömda romanen då texten läses neuroqueert. Nygren påpekar att denna form av läsning inte handlar om att diagnostisera eller patologisera Fagerholm eller hennes romankaraktärer, utan om en lässtil som lägger fokus på exempelvis upprepningar, ordlekar och mutism i romanen.

I numrets avslutande essä spårar Panu Petteri Höglund de litterära influenserna som påverkade Seosamh Mac Grianna, en av gäliska Irlands främsta författare. Mac Grianna kom från en familj av författare och muntliga historieberättare, och förde själv vidare den litterära traditionen genom romaner, noveller, essäer och översättningar. Höglund visar på den spänning som fanns mellan det engelska och iriska språket samt mellan modernitet och tradition vid tiden som Mac Grianna var verksam.

Med detta gedigna nummer önskar vi våra läsare en fin höst!

Hanna Lindberg

Raseborg, 12.9.2022